

PROJEKT „JESTEM”

HISTORIA I TOLERANCJA

Kiedyś na ul. Kilińskiego była szkoła żydowska. Teraz na tej samej ulicy jest VI LO. Licealiści nawiązali kontakt z dawnymi uczniami i od nich uczą się o dawnym Radomiu

GIMNAZJUM TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ WIEDZY

APEL | HISTORIA | NAUCZYCIELE | UCZNIOWIE | GALERIA | SŁOWNICZEK | LINKI | KONTAKT

Uczniowie

Nazwisko i imię

- Baum Szewka
- Borenstajn Pola
- Borenstajn Edak
- Brykman Meka (Mejer)
- Feldman Leon
- Fernebuk Eugenia (Nitka)
- Frankel Leonia (Leia)
- Frydman Jusz
- Głot Izrael
- Goldberg Sala
- Goldberg Leon
- Goldberg Stella
- Goldberg Uszer
- Gutman Chaim Szoel
- Hammersztajn Ben
- Kac Chaim (Chaim)
- Königsberg Jula
- Kuperberg Rachel (Róża)
- Kustman Mendel
- Lesiou Gusta
- Majzels Samuel (Nulek)
- Rechtman Miriam (Mania)
- Rozenberg Abram
- Sztarnberg Jakub
- Wajntraub (?) Gimpel
- Zyskind Jakub

Matka: Leon Feldman

Ukończył Gimnazjum Koedukacyjne Towarzystwa "Przyjaciół Wiedzy".
Maturę zdał w 1937 r.
Lekarz.
Zmarł w Australii.

Źródło: tablica klasy maturalnej z 1937 r. ze zbiorów Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu, list Leonel Singer z dnia 21 VIII 2005.

1937
1937
1937
1939

Wspomnienia o nauczycielach i uczniach dawnej szkoły żydowskiej można znaleźć na stronie www.gimnazjum.website.pl

RENATA METZGER

Pomysłodawcami projektu „Jestem” są nauczyciele VI LO - polonista Zbigniew Wieczorek i historyczka Iwona Grzeszkiewicz. Wciągają do niego kolejne roczniki uczniów, innych nauczycieli. - Naszą szkołę od miejsca, gdzie w dwudziestolecie międzywojennym była szkoła żydowska, Szkoła Towarzystwa Przyjaciół Wiedzy, dzieli kilkadziesiąt metrów. Okazuje się jednak, że o tamtej placówce dziś już nikt nie pamięta. A przecież miała ona swoich uczniów, nauczycieli, a każdy z nich swoją historię. Uznaliśmy, że przypominając ich losy, pokażemy naszym uczniom historię żydowskiego Radomia, nauczymy tolerancji - tłumaczy idee projektu Zbigniew Wieczorek.

Prace ruszyły już dwa lata temu. Wtedy nauczyciele spotkali się z Chaimem Kinclerem, szefem organizacji skupiającej w Izraelu dawnych mieszkańców Radomia. On sam nie jest wprawdzie absolwentem dawnej szkoły żydowskiej, ale wskazał kilku jej absolwentów. - Niektórzy są już starzy i schorowani, inni nie chcą wracać pamięcią do tamtych lat, bo podczas okupacji stracili w Radomiu bliskich. Kilku jednak nawiązało z nami kontakt - mówi Iwona Grzeszkiewicz. Wspomnienia o niektórych nauczycielach i uczniach spisała Leonia Singer, obecnie mieszkanka Jerozolimy. Część z nich odczytano w ubiegłym roku na dziedzińcu dawnej szkoły żydowskiej. Można je znaleźć także na specjalnie przygotowanej stronie: www.gimnazjum.website.pl.

Radomscy licealiści na dziedzińcu dawnej szkoły żydowskiej

Uczestnicy projektu „Jestem” postanowili, że dniem, w którym będą przypominać o szkole i żydowskich mieszkańcach Radomia, zostanie 19 kwietnia, data powstania w warszawskim getcie. W tym roku zamierzają wtedy również odwiedzić dawną szkołę. - Przypomnijmy jej historię, zaprosimy władze miasta i uczniów innych szkół - mówi Grzeszkiewicz. Uczniowie przygotowują także wystawę o szkole. Będzie też sesja naukowa, na której referaty wygłoszą radomscy historycy. - Zaprosiliśmy jako gościa honorowego dawnego ambasadora Izraela w Polsce Szewacha Weissa. Niestety, pani Singer jest chora, nie może tak daleko podróżować, ale przyjazd obiecał inny absolwent - Jakub Zyskind - opowiada Wieczorek.

Zyskind zdał maturę w 1939 r. Chciał studiować stomatologię, ale

wybuchła wojna. Udało mu się ją przeżyć, ukrywając się w m.in. Warszawie. Studia na wymarzonym kierunku skończył po 1945 r. Obecnie mieszka w Izraelu, ale chętnie odwiedza Polskę.

„Prosimy wszystkich, którzy dysponują wiedzą oraz posiadają pamiątki i dokumenty związane z Gimnazjum Towarzystwa Przyjaciół Wiedzy, a także z życiem i śmiercią nauczycieli czy uczniów tej Szkoły, o kontakt z prowadzącymi projekt.”

Strona ta to otwarte archiwum naszej pracy nad rekonstrukcją Szkoły Żydowskiej oraz pracy nad budowaniem świadomości wolnej od stereotypów krzywdzących Polaków i Żydów” - czytamy na stronie. ●

renata.metzger@radom.agora.pl

Dziennik

Śr. nakład 7000 egz.

Zasięg lokalny

